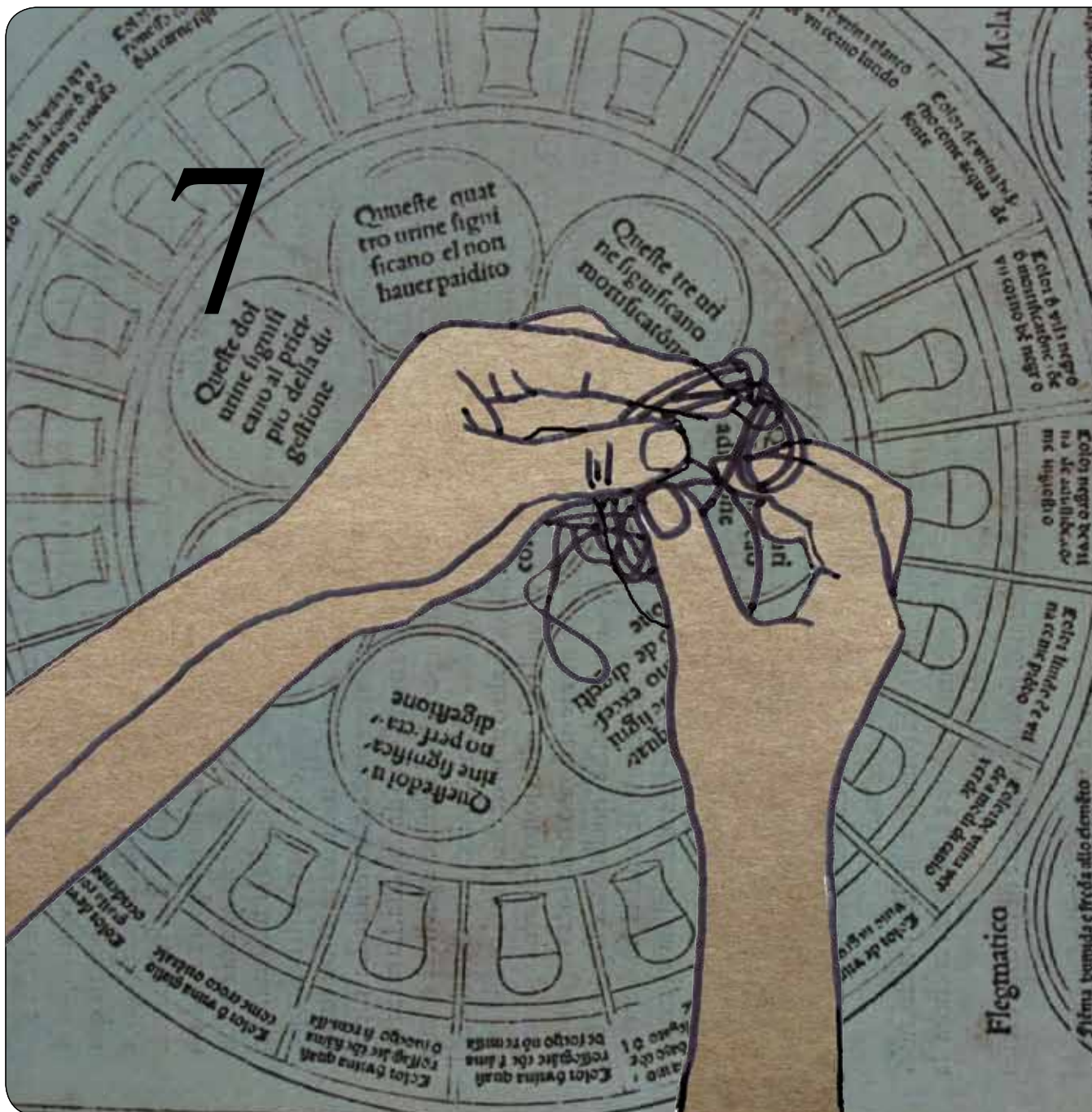

7

Bëjeni thjeshtë

si të shfrytëzoni
të dhëna
komplekse

KJO TAKTIKË MUND TË PËRDORET
KUR DUHET TË PREZANTONI
INFORMACIONE KOMPLEKSE DERI
TE TË CILAT ËSHTË VËSHTIRË TË
ARRIHET DHE T'I NDANI ME ATA TË
CILËT KANË NEVOJË MË SHUMË

SHEMBUJ NGA VIDEO

● Hartimi i pagesave të subvencioneve bujqësore në Suedi

Nga FarmSubsidy.org dhe mbrojtësit në Suedi

Pasi që FarmSubsidy.org filloi hartimin e informacionit mbi fondet e subvencioneve bujqësore nga burime të qeverisë suedeze, kishte aq të dhëna sa që ishte shumë vështirë t'u jepje kuptim. Për të kuptuar këto të dhëna dhe për të paraqitur ato ashtu si duhet, organizata vendosi pagesat e subvencioneve bujqësore në Google Map në mënyrë që njerëzit të mund shihnin se ku shkuan të hollat, të kryejnë hetimet e tyre dhe të nxjerrin konkluzionet e tyre.

MJETET E PËRDODURA: Kërkesat për Ligjin për liri në informacione (FOIA), baza e të dhënave Xapian (softuer me kod burimor të hapur), Google Maps, ueb faqe.

LINQE PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Ueb faqja: <http://farmsubsidy.org/>

Prezantim: <http://bit.ly/gLV8Q> (slideshare.com)

● Vizualizim i krizës në Darfur

Nga mbrojtësit / teknologët të cilët bashkëpunojnë me Muzeun Memorial të Holokaustit në ShBA

Një ekip i mbrojtësve dhe teknologëve bashkëpunuan në një hartë të ndërlikuar 3D për të shfaqur dëmet në më shumë se 2000 fshatra, për të treguar vendndodhjen e 2.5 milionë personave të zhvendosur dhe refugjatëve, dhe për të ofruar qasje të hapur tek fotot e shumta, video materialet dhe dëshmitë nga Darfur.

MJETET E PËRDORURA:

Google Earth, të dhëna nga Kombet e Bashkuara dhe Amnesty International, foto dhe video, faqe interneti

LINQE PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Harta: <http://bit.ly/jVYmX> (ushmm.org)

Faqja e internetit e Muzeut memorial të Holokaustit:
<http://www.ushmm.org>

FARMSUBSIDY.ORG

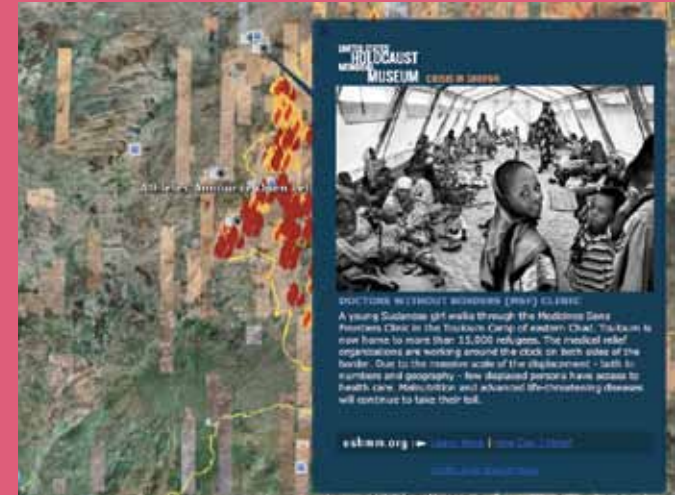

CRISIS IN DARFUR/GOOGLE EARTH

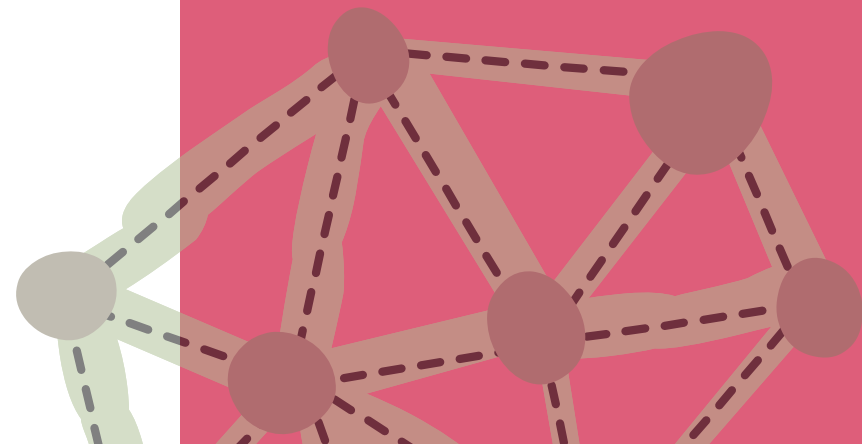
PLANIFIKONI AKSIONIN TUAJ

- Kërkoni udhëzime relevante për qasjen e lirë në informacione në lëminë që mbulon fushatën tuaj. Ndoshta ka njerëz jashtë vendit tuaj me të cilët mund të bashkëpunoni për të marrë të dhëna, të cilat ata mund t'i kërkojnë nga qeveritë e tyre.
- Zhvilloni kritere dhe procedura të qarta për të verifikuar të dhënat që do t'i shfrytëzoni në fushatën tuaj. Kush mund të ju ndihmojë për të kuptuar të dhënat?
- Nëse të dhënat tuaja përdorin zhargon të specializuar që është i vështirë për ta kuptuar shumica e njerëzve, kush mund të ju ndihmojë të përkthehet në gjuhë të kuptueshme?
- Ndonjëherë publiku ka qasje deri te të dhënat, por publiku vështirë mund të nxjerrë konkluzione për shkak se ato janë shpallur në dokumente statike që nuk mund të kontrollohen ose ndër-referohen. Si do t'i bëj më të dobishme fushata juaj këto të dhëna?
- Disa mjete, si Google Maps dhe Google Earth, mund të kërkojnë më shumë fuqi për përpunimin e të dhënave dhe internet me kapacitetit më të madh. Mendoni për njerëzit që duan të përfshihen në fushatën tuaj: cilat mjete do të jenë më të lehta për ta, për qasje dhe përdorim?

si të shfrytëzoni të dhëna komplekse: f2

CRISIS IN DARFUR
GOOGLE EARTH

STUDIM RASTI

TITULLI: Fair Play

KU: Fair Play Alliance

KU: Bratislavë, Sllovaki

UEB FAQJA: <http://www.fair-play.sk/>

PËRSHKRIMI

Duke përdorur kërkesat për qasje të lirë të informacionit (FOI), Fair Play mbledh faturat dhe dokumentet e tjera të cilat tregojnë se si qeveria sllovaqe shpenzon paratë e saj, shton këto materiale në një bazë të dhënash të lidhur me faqen e saj, dhe i fton njerëzit që të përdorin këtë informacione për të ndikuar në ndryshimet politike. Zuzana Wienk nga Fair Play thotë, “Kemi filluar të eksperimentojnë me këtë fushë, gjatë një skandali të madh që kishim kohën e fundit në Sllovaki, në lidhje me fondet e Bashkimit Evropian (BE). Mediet mësuam se kontratat u jepen kompanive që janë të lidhura ngushtë me udhëheqësit e qeverisë. Duke përdorur ligjin për qasje të lirë në informacione (FOI) kemi filluar të kërkojmë të dhëna shumë e më shumë në lidhje me kontratat në mes këtyre kompanive dhe Ministrive, gjithashtu duke kërkuar faturat dhe të dhëna të tjera të kontabilitetit. Ne bëmë grafikë nga ky informacion dhe i vendosëm në internet, gjithashtu i skanuam të gjithë faturat dhe i vumë në dispozicion. “Menjëherë pas kësaj, OJQ-të, gazetarët, qytetarët e shqetësuar dhe akademikët filluan të analizojnë të dhënat dhe të shkruajnë në lidhje me këtë. “Ka pasur shumë forume aktive për këtë”, thotë Zuzana. “Prandaj kjo na bëri të mendojnë se ishte e rëndësishme që të përfshijmë publikun në këto hetime, njerëzit që kanë interes, aftësi dhe ekspertizë”. Duke i bërë të dhënat të lehta për qasje, u krijua debat rreth shpenzimeve publike dhe u bë presion aq i madh për ndryshim aq sa një ministër sllovak i ndërtimit duhej të jepte dorëheqje.

MJETET E PËRDODURA: Ndërtimi i bazës së destinuar të të dhënave, duke përdorur mjetin e softuerit të lirë me kod burimor të hapur (MySQL, server Apache dhe PHP). Të dhënat nga qasja e lirë e informacionit (FOIA), janë dhënë në Excel tabelë, por nganjëherë është e nevojshme të skanohen ose rishkruhen. Webscrapers janë përdorur për të sjellë të dhëna nga burime në internet.

CAKU: Projekti ndjek shpenzimet publike në qeverinë sllovaqe. Tani është zgjeruar për të ndjekur pasuritë e anëtarëve sllovak të Parlamentit Evropian. Gjatë skandalit me fondet e BE-së, në faqen e internetit të Fair Play ishte një nga tre ueb faqet më të vizituara në Sllovaki.

KOSTOJA: 4000 \$USD në vitin 2003 për fazën e parë teknike të programimit. Në vitin 2004 është punësuar një koordinator për përditësimin e bazës së të dhënave, që kushtoi 12,000 \$ USD .

BURIME: Student, në bazë vullnetare, ndihmuan në përditësimin e bazës së të dhënave. Programues dhe zhvillues vullnetarë morën pjesë në BarCamp që organizoi Fair Play për nevojat e projektit.

KOHA: Nëntë muaj për vendosjen e bazës së parë të të dhënave në vitin 2003. Përditësim në vazhdimësi, çdo tre deri në 12 muaj, me të dhëna nga qasja në informacione (FOIA).

NIVELI I VËSHTIRËSISË: 4.5

LINQE PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Artikulli në shtypin sllovak:

<http://bit.ly/1lFfVG> (www.fair-play.sk)

Baza e të dhënave të Fair Play:

<http://bit.ly/wKqch>

(www.fair-play.sk)

BËJENI VET

Pyet

- Për cilat të dhëna të veçanta keni nevojë për qasje dhe si mund të merrni ato?
- Si do t'i përdorni mediet për të tërhequr vëmendjen ndaj kërkesave tuaja për qasje deri tek informacionet ose për të gjeturat tuaja?
- Si mund të përfshini grupin tuaj në grumbullimin, verifikimin dhe publikimin e të dhënave?
- Nëse në rajonin tuaj nuk keni Ligj për qasje të lirë deri tek informacionet, cilat forma tjera të presionit publik mund të përdorni për të ardhur deri te të dhënat?
- A ka ndonjë mënyrë vizuale për të paraqitur të dhënat tuaja, në një hartë dydimensionale ose tredimensionale, duke përdorur animacion, video, ose afishe ?
- Në bazë të përfundimeve tuaja, cilën formë veprimi do të kërkonte nga njerëzit të mbështesin ose të zbatojnë?
- A do të jeni në gjendje të hapni të dhënat që keni mbledhur, mbrojtësve tjerë të cilët mund të duan të përdorin gjetjet tuaja për ndonjë veprim të tyre? Si do të ndikojë kjo në mënyrën e ruajtjes dhe indeksimit të të dhënave?

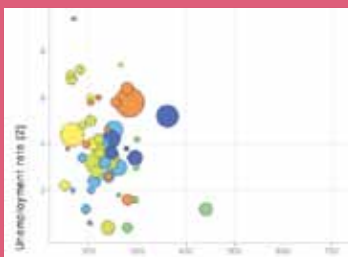
Mënyra të ndryshme për të bërë këtë

- 1 Nëse një qeveri i bën të dhënat e disponueshme për një çështje, por ato janë të vendosura në më shumë faqe interneti, mund t'i grumbulloni në faqen tuaj duke i plotësuar me mjetet tuaja për kërkim dhe komentim.
- 2 Për ato fushata ku nuk është i nevojshëm anonimiteti i plotë, mund të organizoni mbledhjen grupe të imazheve, tregimeve, dhe videove për fushatën tuaj duke përdorur wiki, faqe interneti ku gjithsecili mund të marr leje për të redaktuar. Në wiki, njerëzit mund të vendosin artikuj dhe materiale që kanë nevojë për verifikim, dhe ju mund të punoni me të tjerët për të hetuar dhe shkëmbyer gjetjet. Gjithmonë duhet të keni kujdes me verifikimin e informacionit dhe të siguroheni që nuk do t'i portretizoni gabimisht njerëzit.
- 3 Në qoftë se nuk jeni të kualifikuar në dizajn grafik, ju mund të vendosni fushatën tuaj si një ftesë për të tjerët, për të krijuar vizualizim ose hartë nga të dhënat tuaja, që sa më mirë të arrijë publikun tuaj të synuar.
- 4 Ju mund të përdorni hartat për të bërë një rrjet të hartave, i cili ilustron marrëdhëniet e pushtetit dhe transaksioneve në mes korporatave, individëve, donatorëve dhe subjekteve tjera.
- 5 Mendoni nëse fushata apo projekti juaj është dinamik apo statik. Duhet më shumë kohë për të bërë atë dinamik, por kjo mund të jetë jetike në qoftë se jeni duke u përpjekur të raportoni për shkelje të të drejtave. Sido që të jetë, duhet të jeni të hapur dhe të qartë në atë që jeni duke u përpjekur për të arritur, dhe se sa shpejt do të përgjigjeni.

PAJISJET NË FOKUS

Vizualizoni të dhënat në limitet kohore

Google Motion Chart (<http://bit.ly/oaiFU>) mund që me shfrytëzimin e të dhënave tuaja të bëj grafik të animuar që tregon se si grupe të ndryshme të informacionit lidhen me njëri-tjetrin me kalimin e kohës. Motion Chart mund të shfaq të dhëna nga çdo tabelë Google (Spreadsheet) që ju lidheni, të cilën më pastaj e vendosni në ueb faqen tuaj si Flash animacion. Ajo që Google Motion Chart mbështet të dhënat e ruajtura në Google Spreadsheet, kjo do të thotë që ju duhet të jeni të lidhur në internet për përditësimin e të dhënave, dhe që të dhënat tuaja do të ruhen në serverët që mirëmbahen nga Google. Kjo ndoshta nuk është zgjidhja më e mirë për ruajtjen e të dhënave të ndjeshme. Kjo video (<http://bit.ly/Wufe5>) ju udhëzon se si të instaloni dhe përdorni chart-in.

si të shfrytëzoni të dhëna komplekse: f5

KËSHILLA

ZUZANA WIENK NGA FAIR PLAY ALLIANCE, PËR LOKALIZIMIN:

“Keni parasysh se cilat janë mjetet më të përshtatshme për vendin dhe rajonin tuaj. Në Poloni, nuk mund të krijonim bazë të të dhënash në internet, siç bëmë në Sllovaki, sepse ata nuk kishin qasje në këtë lloj të të dhënave, për shembull, nuk mund të krijonim bazë të të dhënash për të treguar donacionet për parti të politike dhe prokurimin publik. Gjithashtu, ligjvënja për qasje tek informacionet (FOIA) është e ndryshme nga rajonet tjera”.

JACK NGA FARMSUBSIDY.ORG, PËR SIGURIMIN E QASJES:

“Është me të vërtetë e rëndësishme të dini saktësisht se çfarë kërkon. Duhet të dini që qeveria i ka këto të dhëna, dhe kjo kërkon një hulumtim për atë që qeveria mban, ju mund të zhvilloni marrëdhënie miqësore me nëpunës civilë të cilët mund t’u tregojnë, ose mund të shikoni ligjet për të gjetur se çfarë ata janë të detyruar t’i mbajnë”.

ZUZANA WIENK NGA ALIANCA FAIR PLAY, PËR ORGANIZIMIN NË GRUPE:

“Mendoj se shoqëria me të vërtetë është duke ndryshuar shumë drejt bashkëpunimit joformal dhe ad-hoc aktivizmit. Njerëzit janë të aftë dhe të hapur për të bashkëvepruar dhe për të kontribuar, por ne duhet të krijojmë hapësirë për këtë, dhe kjo hapësirë duhet të jetë tërheqëse dhe t’u jap njerëzve një lloj njohje publike për punën e tyre. Interneti është i shkëlqyeshëm për këtë.”